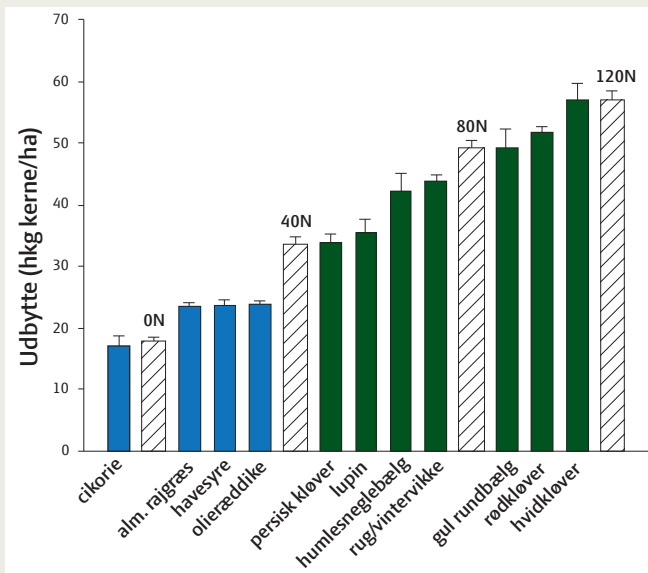

Inspiration til højere udbytter

Faktaark 3

Der er guld i en god efterafgrøde

Figuren viser eftervirkning af forskellige arter af efterafgrøder målt i ugødet vårbyg. Blå søjler er ikke-N-fikserende arter (det er en næringsfattig sandjord), grønne søjler er N-fikserende arter, skraverede søjler er behandlinger uden efterafgrøder, hvor vårbyggen er gødet med hhv. 0, 40, 80 og 120 kg N pr. ha i kalkammonsalpeter. Gennemsnit af 2 år og 3 gentagelser. JB 1 på Jyndevad. Dæksæden af vårbyg var gødet med 70 kg total-N pr. ha i svinegylle, og den gav et kerneudbytte på omkring 4 ton pr ha.

Notater:

Under optimale forhold kan en veletableret efterafgrøde af rød- eller hvidklover forsyne en efterfølgende vårbyg med en gødningsværdi, der svarer til 120 kg kalkammonsalpeter pr. ha.

Fra forsøg på Jyndevad forsøgsstation (Askegaard og Eriksson, 2007)

Høstteknikker der fremmer anvendelse af effektive efterafgrøder sået efter høst

Efterafgrøder sået efter høst skal sås tidligt, for at opnå optimal udbytteeffekt i den efterfølgende afgrøde. Ud over at vælge afgrødearter med tidlig høst, kan man også vælge at anvende alternative høstmetoder.

Skårlægning: Afgrøder, der er ved at blive overgroet af en kraftig efterafgrøde/ukrudtsbestand, kan skårlægges såfremt, man er inde i en periode med stabilt vejr. Afgrøden ligger på skår i 2–3 dage.

Crimping: Crimpning giver mulighed for høst 14 dage tidligere end normalt. Afgrøden høstes typisk med 25–30 % vand. Sene og uens afgrøder, f.eks i blandinger af korn og bælg, er ideelle til crimpning. Afgrøden skal dog være solgt på forhånd til en lokal aftager af foder. Som alternativ til almindelig mejetærskning kan anvendes ribbehøst.

Efterafgrøder, der sås efter høst, skal sås aller senest 10. august.

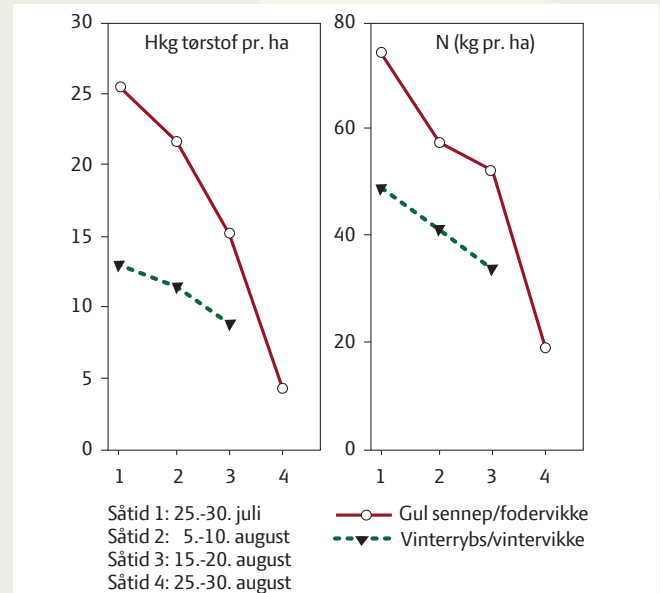
De økologiske landsforsøg i 2012 og 2013 har vist, at når såtiden blev udsat faldt produktionen af tørstof med i gennemsnit 2–3,5 % pr. dag, svarende til et fald på 0,7–2,3 kg N pr. dag.

Husk, at alt det værdifulde kvælstof, der kan opsamles i gul sennep/fodervikke, kan tabes på en sandjord om vinteren, når efterafgrøden er visnet ned. Derfor skal der på disse jorde bruges vinterfaste efterafgrøder undersøet om foråret eller sået efter høst.

Et regneeksempel:

Tab på 2 kg N pr. ha pr. dag x 40 % N-udnyttelse året efter = 0,8 kg effektivt N pr. ha p.r dag.

Ved en respons på f.eks. 20 kg kerne pr. kg N og en kornpris på 2 kr. pr. kg svarer tabet til 32 kr. pr. ha pr. dag og 224 kr. pr. ha pr. uge, som såtiden udsættes.

Figur: Tørstofudbytter og N-indhold i efterafgrøder høstet i oktober/november, men sået på fire forskellige tidspunkter i juli/august.

N	Såtid	Dæksæds konkurrence	Jordtype	Lovpligtig	Arter/udsædsmængde	Udsæd Kg/ha
Lav N-pulje i marken	Forår	Lille (f.eks svagt gødet vårhvede eller byg)	Alle	Ja	Alm. m. tidl. rajgræs	10
				Nej	Hvidkløver + rajgræs	2 + 8
		Større (f.eks havre, veletableret vintersæd)	Alle	Ja	Alm. med tidl. rajgræs	10
				Nej	Rødkløver + rajgræs	3 + 8
	Efter høst		Sand	Ja	Vinterraps	6
				Nej	Vintervikke + rug	40 + 40
			Ler	Ja	Gul sennep eller olieræddike	8 12
				Nej	Persisk kløver eller Fodervikke	12–20 40–50
Høj N-pulje i marken	Forår	Lille	Alle	Ja	Alm. m. tidl. rajgræs eller rajgræs + cikorie	10 5 + 3
		Stor (f.eks. havre)	Alle	Ja	Ital. rajgræs	10
		Efter høst	Sand	Ja	Vinterraps	6
	Nej			Vinterraps + rug	3 + 40	
	Ler		Ja	Gul sennep eller Olieræddike	8 12	
			Nej	Vinterraps + rug	3 + 40	

